

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

08 червня 2017 р.

Київ

№ 17-рк

Публічне акціонерне
товариство «Українська залізниця»

Про усунення причин виникнення
порушень законодавства про захист
економічної конкуренції та умов, що
їм сприяють

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту розслідувань порушень законодавства про захист економічної конкуренції від 26 травня 2017 року № 143-01/7 про надання публічному акціонерному товариству «Українська залізниця» рекомендацій про усунення причин виникнення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та умов, що їм сприяють,

ВСТАНОВИВ:

Рішенням Антимонопольного комітету України від 16.07.2013 № 576-р дії Державної адміністрації залізничного транспорту України (далі – Укрзалізниця), які полягають у зобов'язанні залізниць (Південної, Південно-Західної та Одеської) зазначати в перевізних документах перевезення зернових вантажів ТОВ СП «НІБУЛОН» до станції Миколаїв-Вантажний як перевезення зернових вантажів на експорт (тобто з перетином державного кордону України) та донарахуванні і стягненні відповідної частки тарифу без належних обґрунтувань визнано порушенням, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на загальнодержавному ринку перевезення вантажів транспортом загального користування, що призвело до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (товариства з обмеженою відповідальністю сільськогосподарського підприємства «НІБУЛОН»), яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

За відповідне порушення на Укрзалізницю накладено штраф у розмірі 100 000 000 (сто мільйонів) гривень та покладено зобов'язання розробити й затвердити механізм контролю за правильністю визначення вантажовласниками (вантажовідправниками тощо) призначення (найменування) вантажу (експорт або внутрішнє сполучення).

Після прийняття рішення № 576-р до Комітету надійшла заява Укрзалізниці від 05.08.2013 № Ц-1/711 (вх. № 8-01/7197 від 05.08.2013) про перегляд цього рішення.

За результатами перегляду рішення № 576-р Комітетом було прийнято рішення від 03.06.2014 № 321-р, яким рішення № 576-р залишено без змін.

Рішення № 321-р було оскаржене Укрзалізницею до Господарського суду м. Києва (судова справа № 910/14542/14).

Відповідно до рішення Господарського суду міста Києва від 17.03.2015 у позовних вимогах Укрзалізниці до Комітету про визначення недійсним рішення від 03.06.2014 № 321-р відмовлено.

Відповідно до постанови Київського апеляційного господарського суду від 21.04.2015 рішення Господарського суду міста Києва від 17.03.2015 у справі № 910/14542/14 залишено без змін, а апеляційну скаргу – без задоволення.

Згідно з постановою Вищого господарського суду України від 01.07.2015 постанову Київського апеляційного господарського суду від 21.04.2015 та рішення Господарського суду міста Києва від 17.03.2015 у справі № 910/14542/14 залишено без змін, а касаційну скаргу Укрзалізниці – без задоволення. Рішення Комітету № 576-р набрало законної сили.

Наприкінці 2015 року Укрзалізницю було реорганізовано в публічне акціонерне товариство «Українська залізниця» (далі – ПАТ «Укрзалізниця»).

ПАТ «Укрзалізниця» є юридичною особою, що утворена відповідно до Закону України «Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування», постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 року № 200 «Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця».

Згідно зі Статутом ПАТ «Укрзалізниця» від 02 вересня 2015 року, а саме відповідно до пункту 2 Статуту, ПАТ «Укрзалізниця» є правонаступником усіх прав і обов'язків Укрзалізниці та підприємств залізничного транспорту.

На початок II кварталу 2016 року рішення № 576-р, яким на Укрзалізницю покладено зобов'язання розробити та затвердити механізм контролю за правильністю визначення вантажовласниками (вантажовідправниками тощо) призначення (найменування) вантажу (експорт або внутрішнє сполучення), Укрзалізницею або ж її правонаступником ПАТ «Укрзалізниця» не виконано – жодних проєктів нормативно-правових актів, які б передбачали механізм вищезазначеного контролю відповідним суб'єктом господарювання, або ж інформації щодо дій Укрзалізниці чи її правонаступника ПАТ «Укрзалізниця», спрямованих на розроблення такого механізму, до Комітету не надходило.

Згідно з пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» невиконання рішення органів Антимонопольного комітету України є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

Внаслідок невиконання ПАТ «Укрзалізниця» покладених на нього зобов'язань розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 13 квітня 2016 року № 04/78-р було розпочато справу № 143-26.13/48-16 за ознаками вчинення ПАТ «Укрзалізниця» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначеного пунктом 4 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді невиконання рішення Антимонопольного комітету України № 576-р від 16.07.2013.

В ході розгляду справи були проведені слухання, на яких були присутні представники Антимонопольного комітету України та ПАТ «Укрзалізниця». За результатами слухань у справі було вирішено, що ПАТ «Укрзалізниця» прийме розпорядження, яким зобов'яже свої структурні підрозділи, зокрема Південну, Південно-Західну та Одеську залізницю, не втручатися в діяльність суб'єктів господарювання при визначенні ними призначення вантажу (експорт чи внутрішнє сполучення) при користуванні послугами з перевезенням вантажів залізничним транспортом.

ПАТ «Укрзалізниця» листом від 28.04.2017 № ЦЦО-13/290 (zareestrovaniy у Комітеті 03.05.2017 за № 8-01/4112) повідомило, що 26.04.2017 відбулося засідання правління товариства, на якому було прийнято рішення, згідно з яким на його структурні підрозділи покладено зобов'язання не втручатися в діяльність суб'єктів господарювання в частині визначення ними станції призначення вантажу (коду станції експортного або внутрішнього сполучення) при користуванні послугами ПАТ «Укрзалізниця» з перевезення вантажів. Так, згідно з витягом з протоколу засідання правління ПАТ «Укрзалізниця» від 26.04.2017 № Ц-59/361-2012, членами правління ПАТ «Укрзалізниця» ухвалено наступне:

«Керівникам регіональних філій ПАТ «Укрзалізниця», філії ПАТ «Укрзалізниця», «Центр транспортної логістики»:

Заборонити працівникам ПАТ «Укрзалізниця» втручатися у діяльність вантажовідправників (суб'єктів господарювання) стосовно визначення станції призначення вантажу (коду станції експортного або внутрішнього сполучення).

Провести службові розслідування з притягненням причетних працівників до відповідальності згідно з вимогами законодавства у разі встановлення фактів втручання працівників ПАТ «Укрзалізниця» у процес здійснення планування перевезень вантажів вантажовідправниками через АС «МЕСПЛАН» при зазначенні у замовленні на перевезення вантажів станції призначення вантажу (коду станції експортного або внутрішнього сполучення) шляхом «не узгодження» цих замовлень.

Вжити заходів з організації технічних навчань з причетними працівниками з питань дотримання вимог нормативно-правових актів стосовно організації планування перевезень вантажів та оформлення перевізних документів».

З огляду на те, що зазначена інформація відображена в документі для внутрішнього користування, про існування якого споживачам послуг ПАТ «Укрзалізниця» з перевезення вантажів не відомо, це може призвести до продовження практики порушення їхніх прав працівниками ПАТ «Укрзалізниця». Вантажовідправники не зможуть повною мірою захистити свої права у зв'язку з їх обмеженим доступом до вищезазначеного рішення правління ПАТ «Укрзалізниця». Оприлюднення ж відповідного документа забезпечить вантажовідправників інформацією про позицію ПАТ «Укрзалізниця» та перешкоджатиме втручання структурних підрозділів і працівників ПАТ «Укрзалізниця» у діяльність суб'єктів господарювання в частині визначення ними станції призначення вантажу (коду станції експортного або внутрішнього сполучення) при користуванні послугами ПАТ «Укрзалізниця» з перевезення вантажів.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, Антимонопольний комітет України надає ПАТ «Укрзалізниця» такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Оприлюднити у встановленому порядку рішення правління публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» від 26.04.2017 щодо заборони втручання в діяльність суб'єктів господарювання в частині визначення ними станції призначення вантажу (коду станції експортного або внутрішнього сполучення) при користуванні послугами публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» з перевезення вантажів.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у тридцятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬСВ